HABER MERKEZİ

Maraş Olayları:

Bir vahşetin anatomisi ve unutulmayan acılar

1970'li yılların Türkiye'si, sağ-sol çatışmalarının yoğunlaştığı, siyasi istikrarsızlığın hüküm sürdüğü, ekonomik sıkıntıların halkı bunalttığı bir dönemden geçmekteydi. Maraş, bu genel tablonun mikro ölçekteki bir yansımasıydı.

Türkiye'nin siyasi ve toplumsal hafızasında derin izler bırakan Maraş Olayları, 19 Aralık 1978'de başlayıp yaklaşık bir hafta süren ve resmi rakamlara göre 100'den fazla insanın ölümü, yüzlercesinin yaralanması ve binlercesinin göç etmesiyle sonuçlanan bir şiddet sarmalıdır. Bu olaylar, sadece bir kentin değil, tüm ülkenin geleceğini etkileyen, kutuplaşmayı derinleştiren ve 12 Eylül 1980 askeri darbesine giden yolda önemli bir kilometre taşı olarak kabul edilen trajik bir dönüm noktasıdır. Maraş'ta yaşananlar, Alevi ve Sünni yurttaşlar arasında onarılması güç yaralar açmış, komşuluk ilişkilerini dinamitlemiş ve toplumsal barışa ağır bir darbe vurmuştur. Bu anlatı, olayların arka planını, gelişimini, yaşanan insanlık dramlarını ve etkilerini, tanıklıklar ve tarihsel veriler ışığında aktarmayı amaçlamaktadır.

Olayların Fitilini Ateşleyen Gerginlik: Siyasi ve Toplumsal Arka Plan

1970'li yılların Türkiye'si, sağ-sol çatışmalarının yoğunlaştığı, siyasi istikrarsızlığın hüküm sürdüğü, ekonomik sıkıntıların halkı bunalttığı bir dönemden geçmekteydi. Maraş, bu genel tablonun mikro ölçekteki bir yansımasıydı. Kentte, özellikle Alevi ve sol görüşlü vatandaşlara yönelik artan bir baskı ve provokasyon havası mevcuttu. Milliyetçi ve dinci grupların etkin olduğu şehirde, Aleviler *"komünist"*, *"dinsiz"* gibi yaftalarla hedef gösteriliyor, gerginlik adım adım tırmandırılıyordu.

Olaylardan önceki aylarda kentte çeşitli provokatif eylemler yaşanmıştı. Alevi mahallelerindeki evlerin ve işyerlerinin işaretlenmesi, tehdit mektuplarının gönderilmesi, Sünni kesim arasında Alevilere yönelik nefret söyleminin yayılması, yaklaşan felaketin habercisi gibiydi. Özellikle Çiçek Sineması'na 19 Aralık akşamı atılan ses bombası ve ardından yayılan *"Aleviler camileri bombaladı"* şeklindeki kasıtlı ve yalan haberler, zaten gergin olan atmosferi patlama noktasına getirdi.

Kıvılcımdan Yangına: Olayların Gelişimi

Çiçek Sinemasındaki provokasyonun ardından, ertesi gün Alevi öğretmenler Hacı Çolak ve Mustafa Yüzbaşıoğlu'nun cenaze törenleri, olayların başlangıç noktası oldu. Cenaze törenine katılan kalabalığa yönelik saldırılar, kısa sürede tüm şehre yayılan bir şiddet dalgasına dönüştü. Önceden organize olduğu anlaşılan gruplar, Alevilerin yoğun olarak yaşadığı Yörükselim, Karamaraş, Serintepe gibi mahallelere sopalarla, taşlarla, kesici aletlerle ve ateşli silahlarla saldırdı.

Güvenlik güçlerinin olaylara müdahalede yetersiz kalması, hatta bazı durumlarda saldırganlara göz yumduğu iddiaları, şiddetin boyutlarını daha da artırdı. Evler basıldı, yakıldı, yıkıldı; işyerleri talan edildi. İnsanlar sokak ortasında, evlerinde vahşice katledildi. Kadınlara tecavüz edildi, çocuklar öldürül

dü. Tanıklıklar, yaşanan vahşetin boyutlarını gözler önüne sermektedir.

İnsan Hikayeleri: Acının ve Direnişin İzleri

Maraş Olayları, sayısız insanın hayatını karartan, travmatik anılarla dolu bir trajediydi. Her bir kayıp can, her bir yaralı beden, her bir göç etmek zorunda kalan aile, bu vahşetin canlı tanıklarıydı.

Aliye Ana'nın Feryadı: Yörükselim Mahallesi'nde yaşayan Aliye Ana, olaylar sırasında evinin basıldığını, eşinin ve iki oğlunun gözleri önünde katledildiğini anlatır. Kendisi ise komşularının yardımıyla canını zor kurtarmıştır. Yıllar sonra bile o günleri anlatırken gözyaşlarına hakim olamayan Aliye Ana, *"Bizim suçumuz neydi? Sadece Alevi olmak mı?"* diye sorar. Bu soru, Maraş'ta yaşananların temelindeki nefreti ve ayrımcılığı acı bir şekilde özetlemektedir.

Hayatta Kalan Öğretmen: Olaylar sırasında hedef gösterilen Alevi öğretmenlerden biri olan Ayşe Öğretmen *(ismi değiştirilmiştir)*, o günleri *"bir cehennem provası"* olarak tanımlar. Okuldan evine dönerken saldırıya uğramış, komşularının bodrumuna sığınarak hayatta kalmıştır. Ancak yaşadığı trav-